

De Horsten

Willem-Alexander (1967)

Op landgoed De Horsten kun je heerlijk wandelen over slingerende paden, langs sierlijke vijvers en knoestige oude bomen. De Horsten bestaat uit drie landgoederen: Raaphorst, Ter Horst en Eikenhorst. Al sinds 1845 worden ze als een koninklijke eenheid beschouwd. In dat jaar voegde prins Frederik, broer van koning Willem II, Eikenhorst namelijk aan zijn bezit toe.

Sla het klimmetje naar de top van de Seringenberg niet over. In het voorjaar kleurt de twintig meter hoge heuvel paars van de bloemen. En de seringengeur is overweldigend. Geen wonder dat koningin Wilhelmina er inspiratie opdeed voor haar schilderijen.

Wie naar De Horsten komt voor Villa Eikenhorst - woonverblijf van koning Willem-Alexander en koningin Maxima - komt bedrogen uit. Meer dan een hoog hek met camera's en een oprijlaan zie je niet. Maar wie weet, loop je de koninklijke familie wel tegen het lijf bij het theepaviljoen, het vroegere jachthuis van prins Frederik. De Oranjes worden hier weleens gesignaleerd...

Routebeschrijving

1. Ga vanaf de parkeerplaats RA door het hek en steek de N448 (Papeweg) over. Aan overzijde LA, parallelweg. Neem het tunneltje onder de autoweg door. Daarna LA ri. Voorschoten, Santhorstlaan. Op kruising LA. Einde weg RA, Lange Kerkdam. Na bushalte * LA, Prinses Marielaan (wit-rode markering volgen). Tegenover huisnr. 28 LA, fietspad op. Bruggetje over en direct daarna op kruising van paden RA. Voetpad volgen langs vijver, steeds RD. Vlak voor Huize De Paauw A meebuigen naar rechts.
2. Steek meteen na het raadhuis, bij vijver en bordje 'landgoederenroute Wassenaar-Zuid' schuin rechts een bruggetje over (fietspad). Direct op kruising LA, fietspad. Steeds RD. Einde pad LA, asfaltweg. Direct na huisnr. 1 RA, fietspad. Door groot openstaand hek, via asfaltfietspad landgoed Backershagen in. Op kruising van paden RD, voetpad. Asfalt gaat over in halfverhard. Op splitsing voorbij Villa Backershagen rechts aanhouden, water aan rechterhand. Pad buigt naar links en naar rechts. Einde pad RA, asfaltpad.
3. Op kruising bij 't Hertenhuisje RA. Asfaltfietspad steeds volgen, zijpaden negeren. Vóór stenen brug LA, voetpad (rode pijl van route Duin, Horst en Weide). Einde klinkerpad op kruising met twee brugjes LA, onverhard pad. Even later een brug over. Einde pad RA (rode pijl). Op kruising bij paaltje met wit-rode markering RA. Passeer de hoge heuvel aan je linkerhand, daarna een paar kleinere heuvels. Hoofdpad volgen tot einde bij kp 92 en hier RA ri. kp 91. Het brede pad volgen; voetpad rechts ('Mosheuvel') negeren. Voorbij stenen brugleuning op kruising met voetpaadje het fietspad blijven volgen tot het einde (wit-rode markering). Op asfaltweg RA, landgoed Backershagen en De Wiltsanck verlaten.
4. Aan het eind van de weg (Rust en Vreugdlaan) voorrangsweg oversteken en LA, voetpad langs Menkenlaan. Langs nieuwbouwcomplex Van Ommerenpark. Aan het eind door groot openstaand hek, Park Rust en Vreugd in, Van Ommerenlaan. Vierde pad RA, net na open veldje (bordje voetpad en wit-rode markering). Op driesprong RD, slingerend pad langs weiland. Einde weiland LA. Direct na brug op splitsing LA, langs water. Op volgende splitsing weer LA. Kort daarna RA, schelpenpad. Vóór weterring met bruggetje LA. Pad buigt van water af. Over houten brug RA, slingerend pad. Op splitsing RA. Even later ligt het water weer aan je rechterhand. Op driesprong RA, brug over, twee paden naar links negeren en het water aan rechterhand houden. Paadje buigt tegenover een roodstenen landhuis scherp links van water af. Hek volgen langs open veld.
5. Op driesprong - rechts Kasteel Oud-Wassenaar B - RA. Op driesprong na vakwerkhuis RA. Op asfaltweg RA. Einde asfaltweg (Van Ommerenlaan) LA, klinkerweg, Houtlaan. Vóór voorrangsweg RA het tunneltje in. Op splitsing in tunnel LA. Meteen na tunnel op splitsing RA. Bij Y-14317 scherp LA, Raaphorstlaan ri. Voorschoten en Duivenvoorde. Weg helemaal volgen. Neem na kruising met Eikenlaan het onverharde paadje rechts van de weg (komt verderop weer bij asfaltweg). Steeds in zelfde richting doorlopen.
6. Bij P-20846/001 meebuigen naar rechts, Horst en Voordelaan. (RD door hek - verboden voor onbevoegden - gaat naar Villa Eikenhorst C.) Na circa 750 m passeer je een sierlijke brug. Ga circa 500 m daarna, in bocht naar links, RA onder een poortje door van witrood reflecterend lint en volg het knotwilgenpaadje.

7. Einde op asfaltweg RA en meteen LA door hek, landgoed De Horsten. Koop bij de automaat, rechts voorbij hek, een toegangskaartje. Asfaltweg RD volgen en aan het eind RA ('gele route 2,5 km'). Bij oud huis (MDCCI op gevel) meebuigen naar links; asfalt wordt halfverhard. Vóór wit huizenblok bocht naar links, daarna naar rechts. Je loopt het bos uit en volgt na bruggetje het pad naar links.
8. Ga na 250 m, waar weiland rechts stopt, RA een bruggetje over (bordje 'Pas op modder').** Het smalle pad buigt naar rechts en slingert door het bos. Volg het helemaal tot het einde. Op de brede halfverharde weg LA, Gerrit Visscherlaan. Bij volgend bordje 'Gerrit Visscherlaan' RA, smal paadje.
- ** In natte periodes kun je de brede weg RD volgen (zie kaart tussen 8 en 9). Na 200 m op driesprong schuin RA (blauw paaltje en rode pijl). Waar weg naar rechts buigt, bij bordje Gerrit Visscherlaan, RD, smal pad. Hier ben je weer op de route.
9. Volg het paadje met aan weerszijden water. Na de brug gaat het knotwilgenpaadje door de weilanden. Na een boogbrug loop je het bos weer in. Einde pad LA, klinkerweg (rode pijl).

Even later ligt rechts de Seringenberg *D*. Klinkerweg vervolgen en na het passeren van ene brug ga je in hoek grasveld RA, halfverhard pad ri. Seringenberg (wit-rood paaltje en rode pijl). Meteen na de berg bij bankje LA, spiraalvormige pad omhoog volgen naar de top. 's Winters, als de bomen kaal zijn, kun je boven op de berg de vlag zien wapperen van Villa Eikenhorst. Als de vlag is gehesen, is het koninklijk paar thuis. Neem hetzelfde pad omlaag en ga op de halfverharde weg LA.

10. De halfverharde slingerende weg vervolgen en op een kruising van paden, bij twee grote keien en bankje, RA (gele route). Op de klinkerweg LA. Je passeert Theepaviljoen De Horsten *E* aan je linkerhand. Volg de klinkerweg tot einde bij parkeerplaats.

Reis je met de bus? Volg vanaf de P de routebeschrijving bij punt 1 tot halte Lange Kerkdam*.

Praktische informatie

Lengte van de wandeling

15 km

Startpunt

P Ingang landgoed De Horsten

Parkeren

P Ingang landgoed De Horsten; Papeweg 36, Wassenaar (gratis)

OV

Buslijn 90 (station Den Haag-Lisse), halte Lange Kerkdam, Wassenaar. Route oppikken halverwege punt 1 bij *.

Horeca

Theepaviljoen De Horsten, www.theepaviljoendehorsten.nl, ma-di gesloten

Honden

Verboden

Let op

Landgoed De Horsten: april t/m aug. dagelijks geopend 9-19.30 uur; daarbuiten alleen di t/m zo 9-17 uur; ma dus gesloten!

Bijzonderheden

Toegangskaartje landgoed De Horsten is verplicht. Te koop bij start (Papeweg) of onderweg bij ingang Horstlaan; € 1 p.p. (muntgeld bij kaartautomaat).

Achtergrondinformatie

A. Huize De Paauw

De route komt langs de achterzijde van Huize De Paauw. Loop ook even naar de voorkant om de marmeren paardendrinkbak met beeldhouwde leeuwen te bekijken. Rechts naast het huis (vanaf de vijver gezien) ligt de Prinsessetuin.

Op de plek van het huidige raadhuis liet Cornelisz van der Dussen in 1556 buitenhuis Te Pau bouwen. Het landgoed kende diverse eigenaren, waaronder Adriaan Pieter Twent die het na de koop in 1770 liet afbreken en er een nieuw, classicistisch landhuis voor in de plaats bouwde. Na zijn dood kocht prins Frederik (1797-1881), tweede zoon van koning Willem I en broer van koning Willem II, het landgoed en -huis. Hij verbouwde Huize De Paauw in 1840 tot een echt paleis met balzaal (tegenwoordig de raadzaal) en woonde er 's zomers met zijn gezin. Omdat de prins rondom zijn huis een Engelse tuin wilde aanleggen, moest kasteel Raephorst, dat ertegenover lag, worden afgebroken. De bekende tuinarchitect Zocher ontwierp in 1852 een landschappelijk ogende tuin met groot gazon, koepeltjes, tuinbeelden en siervazen. Slechts één koepeltje en één tuinbeeld hebben de Tweede Wereldoorlog doorstaan.

Sinds 1910, het jaar waarin Frederiks dochter, prinses Marie stierf, is Huize De Paauw niet meer in handen van de koninklijke familie. Vanaf 1925 is het, tot op de dag van vandaag, in gebruik als gemeentehuis van Wassenaar.

B. Kasteel Oud-Wassenaar

Voormalig kasteel Oud-wassenaar werd bewoond door de familie Groen van Prinsterer, waaronder Nederlands staatsman Guillaume Groen van Prinsterer (1801-1876). Maar na zijn dood liet Van der Oudermeulen, stalmeester in buitengewone dienst van Willem III, de villa afbreken. Architect Constantijn Muysken mocht een nieuw kasteel ontwerpen. Het huidige pand in neorenaissancestijl is versierd met veel Italiaanse decoraties. De tuin met een grote waterpartij werd aangelegd door de Duitse tuinarchitect Petzold, die destijds veel werkte voor prins Frederik. Vooral de weerspiegeling van het kasteel in het water geeft het geheel een statig aanzien. Nadat de stalmeester in 1904 overleed, veranderde Oud-Wassenaar in een hotel-restaurant. Beroemdheden als Montgomery en Winston Churchill hebben er overnacht. Prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven gaven er een groot feest toen zij in 1967 trouwden.

C. Villa Eikenhorst

In de 13e eeuw stond er op de plek van Villa Eikenhorst een buitenhuis van de heer Van Wassenaar. Na een grote verbouwing in 1631 stond er een prachtig, statig landhuis. Maar in 1845 veranderde de nieuwe eigenaar prins Frederik het in een sober jachthuis. Ook het landgoed ging op de schop en werd omgevormd tot een park in de Engelse landschapsstijl (zie D).

Eind 19e eeuw kocht koningin Wilhelmina de drie Wassenaarse buitenplaatsen. Terwijl ze er ging jagen of schilderen, stapelden de conflicten rond landgoed Eikenhorst zich op: een ruzie om een hek, om een plank over een sloot en om een stukje duin dat illegaal

zou zijn afgegraven. Het kon prinses Christina, jongste zus van toenmalig koningin Beatrix, en haar man Jorge Guillermo niet deren. Ze lieten er tussen 1985 en 1987 een villa bouwen die ze Eikenhorst noemden. Het ontwerp was van architect Baron van Asbeck, die eerder tekende voor de restauratie van Paleis het Loo. Er barstte een storm van kritiek los toen bekend werd dat er een villa in natuurreservaat De Horsten zou worden gebouwd. Dat was in strijd met het bestemmingsplan. Men vreesde dat de bouw onherstelbare schade zou aanrichten aan vogels en planten en dat het gebied zou worden afgesloten voor wandelaars. Inmiddels weten we dat de villa er toch kwam en dat het landgoed grotendeels bleef opengesteld. Prinses Christina en haar man woonden er tot hun scheiding in 1996. Een paar jaar stond het huis leeg, totdat prins Willem-Alexander en Maxima het in 2003 na een ingrijpende verbouwing betrokken.

Villa Eikenhorst is goed afgeschermd van de buitenwereld. Het enige teken van leven is te zien vanaf de top van de Seringenberg. Als het koninklijk paar thuis is, kun je 's winters door de kale bomen heen de vlag zien wapperen op het dak van de villa.

Zodra de verbouwing van het Haagse paleis Huis ten Bosch is afgerond, verhuist de koning met zijn gezin naar Den Haag. In die tussentijd doet een noodgebouw in de tuin van Villa Eikenhorst dienst als kantoor van de koning.

D. Seringenberg

De Seringenberg is een in 1792 kunstmatig opgeworpen heuvel. Tuinarchitect Von Petzold kreeg in 1845 opdracht van prins Frederik om van de drie aparte landgoederen een eenheid te maken door een groot park in Engelse landschapsstijl aan te leggen. De slingerende paden, vijvers en bruggen en onverwachte doorkijkjes zijn er nog steeds.

De twintig meter hoge heuvel beplante de architect met sering. Boven op deze Seringenberg verrees een zeskantige theekoepel met daarin een zeshoekige houten tafel en zes stoelen. Het uitzicht op de eveneens door Von Petzold ontworpen vallei is nog altijd prachtig. Koningin Wilhelmina trok vaak naar deze idyllische plek om er te schilderen. Vanwege de beeldbepalende ligging op de top van de heuvel is de koepel van grote cultuurhistorische en landschappelijke waarde.

E. Theepaviljoen De Horsten

Het romantische Theepaviljoen De Horsten deed vroeger dienst als jachthuis. Let vooral eens op de karakteristieke, neogotische voorgevel. Prins Frederik liet het pand in 1861 bouwen om er te kunnen jagen op zijn landgoed. Jarenlang bezocht de koninklijke familie het schiethuis, zoals het gebouwtje toen heette, om er uit te blazen van hun jachtpartijen. Jachttrofeeën aan de muur herinneren aan de koninklijke hobby.

Koning Willem-Alexander strijkt met zijn gezin weleens neer op het terras van het theepaviljoen. Misschien heb jij geluk en maak je het mee ...

In de wandelgids 'Vorstelijk wandelen' nemen Sietske de Vet en Ad Snelderwaard je in 12 wandelingen mee rond historische plekken waar de voorouders van de koning woonden maar ook wandelden. De gids is te koop bij de boekhandel of online te bestellen via www.gegarandeerdonregelmatig.nl .
--

4

Neem een abonnement!
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50